

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csulak-féle ház,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények
 küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
 hová a hirdetések és
 előfizetési pénzek
 bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
 kint kétszer:

osztórtókon és vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
 vidékre postán küldve
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Fél évre . . . 3 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy
 annak helyéért 6 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Nyiltér sora 15 kr.

Oroszország.

Az orosz birodalom belsejében kitört a zavargás. Mig a nagy új hadjárat tervezetével a hadi dicsőség tetőpontján oly büszke önteltséggel foglalkozik; mig birodalmat birodalom után elnyelni készül: az alatt saját kebelében lappang az elrejtett tűz, melynek csak egy szikra kell és felgyújtja házat feje felett.

Az önkény és zsarnokság politikáját utóéri a nemezis.

A tanuló ifjuság lázongása Szentpétervárt, Moszkvában és Kiewben már véres összeütközésekre vezetett. Az elégületlenség moraja behatol a hivatalokba, átszivárog a törvényszék termeibe. A trón inog és az orosz hatalom háborúra készül, új véres háborúra.

Ezekkel egyidejűleg érkezik híre az új orosz provincia Bolgárország muzulmán lakói lázadásának. A „Times” 10,000 négyyszög angol (400 geogr.) mértföldre teszi a fellázadt területet. Legyen az bár nagyobb, vagy kisebb, a felkelés ténye mutatja, hogy az orosz uralom már kezdi megteremni gyümölcsseit.

S a mi már megtörtént Bolgárországban, holnap ismétlődhetik Romániában. Károly fejedelem szökni készül szekvárosából, melyet muszka hadak fognak körül s Cotroceniben a román és orosz katonaság már összeütközött.

Mi haszna lehet e mozgalmaknak a bekövetkező háborúra?

A bolgárországi muzulmánok felkelése azon felül, hogy már ma az orosz sereg egy részét foglalkoztatja, kétségkívül döntő politikai hatással lesz, ha nem is a török udvarra, de a török népre és hadseregére. Ha eddig nem hi hettük, hogy ez sikra szálljon Oroszországgal, alig nehány mértföldnyire a bolgárországi fölkelestől, képzelhetetlen, hogy csak egy török katona is fégyvert fogjon az angolok ellen E lázadás kétségkívül siettetni fogja és tökéletesebbé teend a megmaradt Törökország szövetségét Angliával.

A románok magukra hagyva, nem sok bajt okozhatnak Oroszországnak.

De hát az orosz forradalmárok? A hogy a dolgok ma állnak, az orosz kormány a szentpétervári, moszkvai és kiewi eseményekben csak új okot láthat a háborúra. Oly viszonyokban élő államokban, minők Oroszországban uralkodnak, a külfáboru legjobb levezető csatornája a belső forrongásnak.

A románok elégületlensége s a hazai forradalmi elemek egy esetben azonban végzetessé válhatnak Oroszországra nézve: ha t. i. velünk is harcba kél.

Egy angol-orosz háboru lassankint kimerítheti Oroszországot, ha azt gyorsan leverni nem képes.

De képesek vagyunk mi. Ha mi is fégyvert fogunk ellene, aránylag rövid idő alatt befejezhető a háboru és befejezhető Oroszország csatányos leveretésével.

A mohamedán felkelés végzetessé fog válni Oroszországra nézve. S bár mi lesz is a vége, egyet elér Mohamed népe vele: megmenti becsületét Mennyi átkos órákat élt át a szegény török nemzet a félrevezetett politika aljas árnyai alatt! És mégis megfogott, de meg nem tört. Elesett és vértett. Most ismét fölkel és vérezni fog. Hullatja vért becsületért és nemzetéért. Résztétünkre és támogatásunkra méltó nemzet a török.

A rumeliai mohamedánok felkelése kétélű pallos gyanánt működik. Egyik élével, mint a boszuálló cherub Oroszország ellen villog, másikával a próféta árnyékának udvara ellen Ez a fenyegetés a gyáva politikát illeti.

Legyen megáldva munkájuk!

Az elesett hősök porán szép virágok fognak teremni. Minden kiömlött csepp vér fölcsill az egekbe s boszút kér a zsarnok Oroszországgal fejtére.

Oroszországnak ütött az óra. Számolnia kell az igazság büntető ostorával. S ez a számolás napja nem késik sokáig

* A katonai műszaki és adminisztratív bizottság Bécsben azon megbízást kapta, hogy a különböző orosz és angol csapattesteknek képletes át-

nézetét állítsa össze külön-külön lapokon. E lapok szükség esetén több ezer példányban szét fognának osztani hadseregünk közt, hogy annak legénysége a nevezett hadsereg külső megjelenése és egyenruházatán felül a nézeti oktatás útján gyorsan tájékozást nyerhessen. Sokkal praktikusabb módon ismerkedhetnének meg katonáink azon hadsereg egyenruhájával, a melyet leginkább érdekében áll megismerni, — ha berukoltatnák őket Romániába.

* Az osztrák-magyar nyers len-kivétel ellen Németsország részéről alkalmazott korlátozó rendszabályok külügyi hivatalunkat ismételt felszólásokra indították, a melyek folytán a porosz vámvivatalok utasították, hogy a nyers lennek kivételét a monarchia területéről bizonyos vámvivataloknál s meghatározott napokon vámentesen engedjék át a vásári forgalomnak.

* Szent István király napjának megünneplése tárgyában a kultuszminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki: „Szt. István első királyunk ünnepe ott is, hol ez eddig szokásban nem volt, ha a lakosság, vagy a hatóság kívánja, a lelkes isteni tiszteletet tartson.” E rendelet a protestáns egyházi autonómia tekintetében sérelmesnek találhatván, egy pótrrendelettel fog nemskókára „megmagyaráztani.” A „Hon” szerint az említett körrendelet keletkezési oka abban keresendő, hogy az országban nem egy helyütt tüntető mozzanatok fordultak elő szt. Istvánnak nem annyira mint szentnek, hanem inkább mint az első magyar király emlékének megünneplése ellen, a mi nem annyira egyházi, mint inkább magyar nemzeti jellegű kölcsönöz az ünnepnek.

A keleti kérdés.

A diplomacia fölülmulhatatlan ügyességét tanusít — nem a nehézségek elhárításában, erre három év óta egészen tehetetlennek bizonyult, hanem abban, hogy addig is, mig egyik vagy másik fél elérkezettnek nem látja az időt a szakításra, újabb meg újabb ürügyet találjon a huzavonára. A kongresszusnak találtak egy előkérdest, az előkonferenciát; ennek aztán megint egy második előkérdest a Konstantinápoly melletti orosz és angol haderők visszavonulását; most pedig az előkérdes előkérdesének is még egy előkérdest támasztottak, azt, hogy egy technikai bizottságnak kell még előbb a helyszínén szemlét tartani, hogy és miképp lehetne a két ellenséges haderőt Konstantinápolytól hátrább vonni, ha t. i. Anglia és Oroszország ezt komolyan akarnák. A valóság azonban az, hogy egyikök sem akarja.

erősek maradnának, építünk magunknak szép fellegvárakat, melyekről előre tudjuk, hogy a legelső szellő fuvására összeomolnak.

— Tapasztalások után szól így asszonyom? — kérde Gerhard, mialatt szeliden nyugodott tekintete a szép asszonyok haldsütött finom fehér arcán.

— Igen? — válaszola gyorsan Helén. Nem követeltem magamnak, hogy minden dolgot, vagy két emberek felől a teljes igazság birtokában vagyok, de a mit nemünkről mondték, valóban tapasztalataim után mondtam el. Azon iskola melyen keresztül mentem, bár nem volt valami kellemes, de vesem célját érte mégis. Megtanított engem arra, hogy nem minden lehetséges a nap alatt, s hogy semmi olyat ne kívánjunk, a minek teljesedése az adott viszonyokkal ellenkező.

A nő fellipantott Gerhardt arcára s azt nagyon halványan és szenvedőnek találta és szíve fájni kezdett; szükségét érezte tehát annak, hogy a társalgásnak más irányt adjon.

— Valóban furcsa is volna — veté útánna könnyedén Helén, ha egy vén asszony, mint én, még ostoba gyermek ábrándoknak is helyet engedne szívében. Ne vessen ön, én érzem annak igazságát, hogy vénülök. Minden, a mit látok, arra figyelmeztet engem, hogy a mai nap és ifjuságom közt hosszú-hosszu évek lefolytak már. — Nézze csak — folytatá tovább — ez a hársfa, melynek vastag gyökerei messze kiállnak a földből, emlékszem, hogy ettől a gödörtől, melynek szélén most áll, egykor jóval messzebb állott. Akkor körül belül amott állott a főt szélén s lecsüggő ágával gyakran hintault szolgált nekem, mikor alig voltam nagyobb, mint most Félix. Anyámnak akkor az orvosok furdót rendeltek s atyám ezt a telket vásárolta meg, s erre építetté a nyári mulató lakot. Gyakran ültem itt, hogy a tengeri friss-

TÁRCA.

Tengeri fürdőn.

— Harring J. elbeszélése. —
 (Folytatás.)

A nő hallgatva figyelt rá. Nála is élénk lett a visszaemlékezés azon este s a bucsu fájdalomára. Visszaemlékezett, mily nehezen tarthatta vissza könnyeit, mily nehezen kellett küzdenie önmagával, hogy önralmát megtarthassa s másnap kötelességéhez hiven elutazhasson. Azután visszatért a városi gazdag szülőházhöz, várt csendesen, türelmésen. Nem bírta felfogni, hogy minden elmúlt volna, hogy örökre meg kellett válnia. De nap nap után mult, napokból hetek és hónapok lettek és semmi tudósítást nem kapott. Egészsége gyengülni kezdett a mint látta, hogy mindaz, aminek valaha örült, a miben remélt, oda van, elenyészett. Szülői kiknek ő egyetlen gyermeke volt, gyöngédén szerették őt és semmit sem mulasztottak el, a mi őt megmenthetné. Az orvos légváltoztatást és szorakozást ajánlott; ő tehát elutazott. Jó ideig Schweitzen tartózkodott. Férjével a vierwaldstüdtónál ismerkedett meg. Értelmes komoly férfi volt az, élete teljes erejében. Kéves idő óta özvegy lévén, minden külső élvezetek elől visszavonultan élt, a Helene szülőihez azonban igen vonzódt. A szép szelid lányka mindjárt kezdetben hatalmas befolyást gyakorolt az éret, magas képzettségű férfi lelkére. Szenvedélyes szerelme még inkább fokozódott, ha tíz éves leánykájára gondolt kinek Helene leendett anyjává. Mivel már korábban kitüntette magát a csatatéren, mint hősi térre vergődött tiszt, gyorsan lejtettett elő s katonai rangja még a várakozás teljes szülökét is kielé-

gittette. A 17 éves Helén pedig ugy gondolkozott, hogy még sem illő dolgot valaki után epedve sohajtanai (a ki semmit sem törődik vele. Lhez a gondolathoz aztán hozzászokott; szülői kívánságát pedig parancs gyanánt szokta teljesíteni s nem ellenkezett most sem. Még nem volt 18 éves, mikor Malvitz urnak kezét nyujtá és követte őt a garnisonhoz. Mindezen emlékek villámgyorsasággal vonultak lelkén át. Szíve érzései, melyektől akkor át volt hatva, tisztán keltek fel benne, mialatt hallani vélte férjének szavait is. A kire ő oly gyakran gondolt, az figyelmet sem fordít rá; még azt sem tudta, hogy férjhez ment, pedig a 17 éves leányka minő boldog jövődöt várázolt maga elé akkor ábrándjaiban. És annak az embernek csak kezét kellett volna kinyújtania, hogy őt magának mondhasse. De nem így történt. Ennél a pontnál ismét föl kelt benne büszkesége; már öntudatánál, akarata teljes birtokában volt. Neki el-elhallt férje iránt, kinek nevét gyermeke viseli, kötelességei vannak. Ezt a kötelességet tartá ő most szeméi előtt.

— Ki ne gondolna vissza azon órákra, melyek ábrándokkal voltak tele — szóla szép csendes hangon, mely kissé zavarba hozta kísérőjét; — ki ne gondolna szívesen azon időre, midőn minden vágyaink és kívánságaink az égbe szállnak fel. A későbbi években megtanuljuk azt a „mesterséget”, hogy mindent a rendes viszonyok útján itéljünk meg. En gyakran gondoltam arra, hogy a nevelés, melyben ifjuságunk alatt részesültünk, nem a legönállóbb és legtapintatosabb volt. Hogy a férfiakkal miképp áll a dolog, természetesen nem tudom; de gyakran érezte, hogy mi nők ifjuságunkban az éle küzdelmeivel nem tudunk megalkudni. Születésünktől fogva mellettünk van a fájdalom s ez a hű szövetségés társ elkísér bennünket egész a sírig. S a helyett, hogy a szenvedések között

Még ha az előkérdeés előkérdeésének előkérdeése rövid idő múlva el is intéztették, s utána a többi előkérdeés is, végre megint csak az lenne az eredmény, hogy Anglia a konferencián követelné a san-stefanoi szerződés formaszéri előterjesztését, Oroszország pedig megtagadná, — úgy mint most. Némely tudósítás szerint Anglia csak a francia németközti kiállítás iránti tekintetből halasztgatja még kissé a döntő lépést; — valószínű azonban, hogy katonai készülleteivel sincs még készen. Hogy az angol csapatösszpontosítások befejeztével véget fog érni a diplomataizálás és hogy Anglia el van tölve esetleg egymagában is sikra szállani Oroszország ellen, az ma alig szenvedhet többé kétséget. Kisebb szövetségesei mindjárt kezdetben lesznek, főleg a görögök; hogy az egyszer megindított válságos események aztán a többi hatalmakat hová fogják sodorni s a félénk nem akarásnak, mely bizonyos körökből hangzik, mily nagy nyögés lesz a vége az illetőkre nézve? Ki tudná ma mind csak gyanítani is!

Az oroszok Romániában. Bukurestből jelentik: Szermerban két torpedóhajó áll készen, hogy angol-orosz háború esetén rögtön el lehessen zárnai a Dünatorkolatokat. Itt Bukurestben az orosz intenzívúra 16.000 kocsi gyűjt össze, hogy fentartsa az orosz összeköttetéseket a Duna és a romániai orosz hadsereg közt, ha az orosz hajók a Fekete tengeren nem járhatnak. Az orosz katonák itt mindenütt igen rossz szinben vannak, kimerültek, a katonai lelkesedés teljesen elűnt.

A kórházak zsúfolva vannak; az emberek az utcákon rognak össze. Turnu-Magureliben számos török holttest hever egyenruhában.

Számos orosz tiszt megszemlélte a kitillai és más állomások készleteit, folytatják a fontosabb posztok megszállását és most az Argia folyam mentében, továbbá Kalarasi és az Buna torkolatok közt koncentrálják csapataikat. De Bukurestet egyelőre úgy látszik nem fogják megszállani.

A román hadsereg Pitesti, Tergovesti táján és az Olt folyam mentében igen erős stratégiai posztókat foglal el.

Bukurest, ápril 23. Károly fejedelem elutazása minden órán váratik; nem különben az itseni gyenge román őrizet távozása is. Az elkeseredés és izgatottság a románok közt növekedőben van és csodálatos, hogy az oroszoknak nyilvános helyeken hallható nyers beszédek még nem idéztek elő összeütközéseket a románok és oroszok közt.

Berlin, ápr. 23. Plótow ur, a harmadik pétervári osztály tagja, ki van jelölve a muszka kormány által, hogy előadandó alkalommal átvegye Románia kormányzatát.

Bukurest, ápr. 23. Az összes 11-dik orosz hadtest a gyurgyevo-bukuresti vasuti vonalon fokozatos állásban föl van állítva. A hadsereg zöme a fratestii magaslatokon táborozik. A lovas hadosztály egészen Bukurestig nyomult elő. Az orosz csapatoknak keményen meg van tiltva a fővárosba menetel.

Afganistan és Beludszistan.

A „Magyar Hírlap“ egyik cikkében azt olvassuk, hogy a fennebb említett két kánáságot az orosz felbujtogatta volna, hogy az angolokat Kelet-Indiában támadják meg.

Gondolám magamban: vajjon lesznek-e olyan meggondolatlanok, hogy ezt a tanácsot megfogadják. Jaj nekik, ha ezt megteszik! De lehet, hogy támadnak, mert a keleti ember indulatának és

szellő kissé felüdítsen. De hány homokszemnek kellett lesüllyednie azóta s a szél mennyit rúzhatta ezeket a szegény ágakat, míg ezt a vén hűséges fát ennyire eltávolította előbbi talajától, úgy hogy teljes bizottsággal állíthatjuk ebből, hogy az én hársfám most az utolsó nyárnak örvend. Az ősi vihar kétségtelenül ledönti s minden fáradságunk hasztalan lesz, hogy megmenthessük. Férjemet is nagyon érdekelte gyermekkoromnak ezen öreg barátja, s hogy megóvja a pusztulástól, körül ülteté mezeli fűzekkel. Ezek azonban kivesztek a száraz talajban. Így meg kell érnem ennek, valamint előttem igen sok érdekes dolgoknak minél hamarabb bekövetkező halálát. Ilyen tapasztalatok pedig, kedves barátom, engem nagyon komolylyá tesznek s napról-napra vélnem. Hígyje el nekem, hogy azon husz esztendő mely eltelt, rém nézve sokkal több, mint a napok szokásos egymásutáni lefolyása.

— Biztosíthatom kegyedet asszonyom, válaszola Gerhardt, hogy kegyed eleitől fogva komolyabb, gondolkodóbb és mélyebb érzésű volt, mint más gyermekek s épen ezért korábban is kezdett élni. A mint kegyedet ismerni tanultam, mikor még csaknem gyermek volt, gyakran meglepett engem kegyed lelkeinek komoly bensősége által.

— Téved barátom, emlékezzék csak vissza, hányszor tett ön nekem szemrehányásokat tréfás és pajkos magaviseletémért.

— Jól tudom, de ez a nevető kedély kegyed előtt mindaddig ismeretlen volt. Hanem rokonai, kik tanulmányozhatták kegyedet bővebben, észrevették, hogy a vidám külső alatt kissé borús lélek lappang. S ezt én magam is igen gyakran észleltem.

Gerhard csendes, mindamelllett megindult han-

szenyelőlének rabszolgája s ekkor a megfontolással helye nincsen.

Egyáltalában a kelet előttünk európaiak előtt tündérfényben tűnik fel és felkiáltunk: „Kelet, kelet, te tündérelétek hazája!“ De nagyon csalatkozunk, mert mióta Észak-Amerika, Anglia s Oroszország keletet felnyitották, a természet nézve megmaradt ugyan a tündérség, de a népeket tekintve, a jelenlegi keletet mint a romok, rondaság, mocskok, piszok és babonaság hazájának kell tekintenünk.

Is ha ezt a keletet vizsgáljuk, minden lépten, nyomon tapasztaljuk, hogy Azsia a multban egy tündérvilágrész volt és most? — fájdalom, a multnak csak kevés nyomát találjuk.

Ha Indiában, Persiában s a török birodalomban a multnak még fennálló emlékeit tekintjük, ha továbbá a hajdani babiloniai és ninivei ásátásoknak hitelt adhatunk, Azsia hajdanában a műveltségben és polgáriarodásban jócskán haladott volt, sőt a műveltségnek minden ágában annyira tulnyomó volt, hogy még most is töltük tanulhatnánk. Es ha ezek az elenyészett státusok, melyek ezeltől 2200—2500 évvel elő virágzóok voltak, magukat fentarthatták és haladtak volna: vajjon hogy állana most a kelet?

Itt az a kérdés merül fel: vajjon honnan jó a keleti népeknek ezen mostani visszamaradása? — En többféle vélelem nyit olvastam és hallottam s e vélemények oda mennek ki, hogy az egyik része azt mondja: a mivelődés és polgárosodás, minnek utána a keleten tetőpontját elérte, nyugatra vándorolt s idővel innen is tovább megy; egy más része oda nyilatkozott, hogy a mohamedanizmus az oka annak, hogy a keleti népek hátra maradtak.

En ezen nézeteket nem osztom, mert a hiányt más okokban találom. Bátorokodom tehát nézetemet kifejtieni:

Ha az ember keleten, vagy nyugaton a státusok állását egyáltalán figyelemmel kíséri, úgy találja, hogy mind azon státusok, melyekben tisztán a theokrácia uralkodik, vagy a theokrácia főtényező: ott vagy semmi haladás, nem történik, vagy ha történik is, csak nagy nehezen, mert theokrácia és haladás oly ellentétben állanak egymással, mint tűz és víz.

Vegyük a státusokat rendre. Japán a hogy a budhaismusra áttért, megállott hasonlóképen Khína; Thibet ugyancsak nem mozdult, India sem igen, mert a brhama hit még nyomasztóbb, mint a mások; a mohamedanizmus pedig az embert születésétől fogva a sirig pórászon vezeti. Honnan hát haladás, ha a theokrácia a serdülő emberi eszmet még csirájában elfojtja? S Európában nem látjuk-e az orosz papságot kézzel, lábbal a haladás ellen dolgozni?

De mivel voltunk mi keresztények is sokkalta jobban az ázsiaiaknál? Mi is csak vagy 350 évtől fogva kezdtünk haladni, mert 1550-ig testestől, lelkestől együtt a markukban tartottak minket ezek a Rómában lakó Krisztus kalifái. — Hanem egy nagy szerencse volt reánk nézve az, hogy Krisztus jókor elhalt, mert ha ő tanát bevégezhette volna, bizonyosan egy thibetianusi theokráciát állított volna fel.

Az ő halála után aztán összefélcelték a keresztény hitet, — és végtére a római kalifa vette át a keresztények kezelését, melyeket ő juhnyájként méltóztatott keresztelni. — De a nyáját csuful nyírálta s a juhok és berbécek ökemét döfni kezdték. (Reformáció). Ehez járult a sajtó s így valahára sikerült a Krisztus

gon szólt. Hallgata mentek az uton végig. De míg az ifu nő ajkai hallgattak, egy hang belsejében megszólt: — — tudta tehát, hogy szeretem! ismerte szerelmének mélységét, határtalanságát s elválásuk után még sem kereste soha a viszontlátást. Ott jön a doktor! mondá kevés szünet után nyugodtan.

Gerhardt is gondolatokba merült.

— Kivánjon szerencsét, Helén asszony — mondá a doktor örömtől izgatott hangon. — Kivánjon nekem szerencsét és én kegyednek örömet szívvvel hasonló tehetek. Félix lábcskáját épen megvizsgáltam s először jutottam azon teljes meggyőződéshez, hogy az operatio sikerült. Ha tudnátok, mit tesz a leglelkismeretesebb kötelességteljesített mellett is bizonytalanságban lenni a siker fölött s művészetében gyakran épen ott es a kétségbe, hol mindent feláldozna az ember, hogy kedvező sikerhez jutthasson! Ha ti is úgy szenvedtetek volna e kétes bizonytalanság alatt mint én, hozzáam hasonló örömet éreznétek most, midőn mondom, hogy: sikerült!

Szokatlan meleg, érzékeny hangon beszélt. Aztán levéve kalapját s forró homlokát az éj szelőlje által hűsítette.

— Édes doktor — visozzá Helén megindult hangon, ön tudja mennyire le vagyok önnök képtelezve. Meg vagyok szokva rendeleteit a legnagyobb bizalommal jónak ismerni, de mégis perel nem kell önnel. Ön csak ma nyert biztonszágot az operatio sikeréről? Ön a veszélyt, melyben gyermekem lebegett, eltitkolt. Doktor, szándéka jó lehetett — de helyes volt-e velem szemben így cselekedni?

(Folytatás köv.)

kalifáját Rómába internálni. Hol lehetne most Európa, ha 1550 éven át a pápák az emberi lélek letehetségét bilincsbe nem verték volna? — De eltűvedtem; térjünk vissza a kitűzött célhoz, hadd lássuk, miféle nagy veszély fenyegetti az angolokat Kelet-Indiában. Hanem minekelőtte a dolog velejére mennék, bátorokodom előbb Közép-Ázsiát is érinteni, hol az oroszok magukat befészkeltek s annyira előhaladtak, hogy csak 14 napi járó föld választja el őket Kelet-Indiától.

Közép-Ázsiá, vagyis Turkestan (hajdan Sogdiana) három kánáságból (tatár fejedelemség) áll, jóm: Bochará, Kiva és Kokándból. Területe e három kánáságnak teszen 300000 négyzőgmértföldet, melyen 670000 lélek lakik. Az egyes kánások területe és népessége a következő:

Bocharának volt 15000 négyzőgmértföld területe, de ebből csak 2000 volt mivelhető, a többi sivatag és fűtő homok; népessége 40000 lélekből állott. Ettől a kánáságtól elvették az oroszok a birtoknak harmadát s legjobb részét, a Serafsán völgyét.

Kiva területe, ide értve a turkómannokat is, volt 127000 négyzőgmértföld, de csak 1500 haszonvehető, a többi kevés kivétellel úgy mint Bocharánál, fűtő homok és pusztaság; a lakosok száma 120000 lélek volt. Ettől az oroszok annyit vettek el, hogy a kánák alig maradtak meg 200 négyzőgmértföldje.

Kokándnak volt 3900 nsmzf. területe 150000 lakossal; vagy 300 nsmzföldet kivéve, a többi haszonvehető. Ettől a kánáságtól elvették talán még felénél is többet s a földnek javát.

Ezt a 30900 nsmzföldet két hatalmas folyó szelveli: az Amu-dária (a hajdani Oxus) s a Sýrdária (a hajdani Taktartes); mindkét folyó torkol az Aral-tóba.

Hol víz van, ott a legbujább növényzet mutatkozik, hol az nincsen, ott pusztaság uralkodik. A nép iparkodik is részint mesterséges vízvezetékek által, részint a folyók elágazását felhasználva, a föld termékenyítésére. Mindennek dacára a fűtő homok mind inkább nyomul a mivelhető helyek felé, ugyanarra, hogy ezeltől vagy 10 évvel 10000 léleknek kellett hajlékát oda hagyni, mert a fűtő homok a mivelhető földeket elborította. De még Bochará sem biztos, hogy vajjon nem lesz-e egy homokrohannak áldozata.

Ebben a három kánáságban a legvakbuzgóbb mohamedánok laknak, kik a gyaurokat (keresztények, vagyis pogányok) annyira gyűlölték, hogy ha vagy egyet az országban megkapták, az a halál fia lett; kivételt képeztek a követek. — Ezen vakbuzgó mohamedánok a korán a szó teljes értelmében követik s ez okozta romlásukat, mert őket fentartották a dshátot. A dshát nem egyéb, mint a szent háború, t. i. a korán minden igaz hívő (mohamedán) uralkodónak kötelessége teszi a gyaurokkal mind addig harcolni, míg őket legyőzi és szükség esetére a kardot is használhatja az átérésre; tehát korán, vagy halál! Ezt hűségesen követték a turkesztaniak, mert az ázsiai orosz birodalomba hol beütöttek s ott raboltak és mindent elégettek, hol az orosz alattvaló mohamedánokat felkelésre buzdították s azokat támogatták.

Az orosz az ilyen borzas szörű szomszédokkal valahára végezni akart és megtámadta előbb Kivát, de rosszul járt, mert részint a turkoman lovaság részint az élelem- és vízhiány az orosz seregek egy jó részét úgy elpusztította, hogy ami még megmaradt, kénytelen volt hazatérni. Egy másik megtámadta Kokándot, de ezek legyőzték az oroszokat. E két szerencsés eset a turkesztániakat még inkább felbátorította és 1854-től 1856-ig ülték garázdálkodásaikat.

Az utóbbi év után erőlesen neki fogott az orosz ezeket a nyughatatlan szomszédokat megfékezni s egyiket a másik után legyőzte s mint már említettem, birtokaikat jól megcsonkította s őket ártalmatlanná tette. Az orosz e hódításával járt ha ladott ugyan India felé, de egyszersmind az emberiségre s a tudományokra nézve is nagy következzel volt. Ő a leggyalázatosabb rabszolga kereskedést megszüntette s a rabszolgákat mindenütt felmentette. — A keresztények és más idegenek a három kánáságokban most épen oly bátran járhatnak, mint akárhol. Nem kevés hatással van ez a hódítás a tudományokra nézve, mert a földisme, földrajzi és füvészeti tanok stb. nagyon bővítettek. De hát még az orosz gyárok milyen örömmel ülték, hogy a selyem- és gyapottényésztés hazáját kézbe kaphatták. Az igaz, hogy a kormányzás itt is oroszul megy, de az orosz zsarnokságot itten a bensülőtől fejedelem kormányzásához képest alkotmányosságnak lehetne nevezni.

Az előbbiekből hát látjuk, hogy hová fészkelődött be az orosz és hogy honnan működik az angolok ellen. Nézzük már most az angolnak ellenfeleit. Kezdjük meg Afganistannal. Ezen kánáság közvetve északra Turkesztanhoz, keletre Indiához, nyugatra Persiához, délre Beludszistanhoz rug. Terjedelme 12160 nsmzföldet tesz; ide tartoznak még azonban részint közvetve, részint közvetlen: Bálk (a hajdani Baktriana), Kulum, Kundus, Bedaahsan, Váchán és Andchuj kis kánások, melyek északra fekszenek és nem hibáznak, ha Afganistan terjedelmét 15000 nsmzföld tessük 600000 lakossal. Az afgan sunita mohamedán vallása, a fél polgáriarodott népek közé számítható; mint katonai bator és vitéz. A serezedek jól be vannak fánitva, de 4000 embernél többet nem állíthat a sikra. — Dost Muhamed egyszer jól megverte volt az angó-

lovak, hanem Budán is csak egyszer volt kutya-vásár!

Beludisztan (a hajdani Gedrosia) khánságnak terjedelme 7800 nsmfd. Északra Afganisánnal, keletre Indiával, délre a persa öböllel és nyugatra Persiával határos; népessége 2-3000000 közt ingadoz. A lakosoknak egy jó része még pásztorelést folytat, de még a fél polgárosodtak közé sem lehet számítani. Allandó katonasága nincs, hanem szükség esetére a lovasság lándzsával, karddal, a gyalogság kanócos és más puskával s nyílal harcol. Az ágyukat, hogy mentől szaporábban kezelhessék, hat bivallal vontatják. Ezekről mondja a „Hírlap” hogy az angolokat már meg is támadták volna.

Nézük már most az angol birtokot Kelet- és Hátulso-Indiában, de csak a szárazföldön. Ennek terjedelme 104039 nsmfd, melyen 235974400 lélek lakik. Hadereje békés lábon teszen 281569 embert részint európaiakból, részint bennszülöttekből. A katonaság jól van fegyverezve és betanítva, jól van fizetve és tartva, pompásan felszerelve és fegyverkezve. Tessék már most Afganisánnak és Beludisztannak támadni. Az ország fontosabb pontjait már kezdik a vaspályák összekötni, melyeket a távirtdák követnek. Az Indus és Ganges folyókat gözősők szelidelik. A nemzeti tanodák és saját gyarapodnak, az angol irodalmi tőren nem egy kelet indiai foglal el tekintélyes helyet. Ipar, kereskedés napról napra halad s a tudományok is már jócskán kezdenek terjedni; mindez az alkotmányos kormányzásnak kifolyása. — Ha Victoria királyné magát India császárnéjának nevezteti, vagyis címzeteti, hát a mint látjuk, van is miről, nem úgy, mint az európai császárnéknál.

Hasonlítsuk már most az európai s ázsiai orosz birtokot csupán az angol kelet indiai birtokkál össze, hadd lássuk, mi jó ki belőle. — Az európai s ázsiai orosz birodalom terjedelme teszen 100429 n. szmfed, melyen 81243663 lélek lakik, ezek közül csak 3200000 tisztán orosz; tehát a mint látjuk, a két vetélytárs között nagy a különbség. Vegyük már most az orosz birodalmat részletesen. Az európai orosz birodalom terjedelme teszen 100229 nsmfd, melyen 71232895 lélek lakik. Az ázsiai birtok terjedelme 280540 nsmfd, melyen 1010768 lakos van. A katonai erőt ismerjük s a kormány-módot is.

Az orosz hódít, de a meghódítottakat leigázza s nemzetiségekből ha lehet, kivetkezeti; az angol is hódít, de a nemzetiséget kemélt, sőt a népet mivel, csak az ártalmas szokásokat korlátozza és tiltja. Így pl. a bhrama hitűeknél Kelet-Indiában hajdanában a volt a vallásos szokás, hogy ha a férfi meghalt, a felesége kénytelen volt a tűzbe szökni és magát elevenen elégettetni. E szokás a tilalom és felvilágosítás által ugymondva elenyészett. Az orosz kormányomdnak jelszava: mindent erővel, keveset észszel; az angolnak pedig: lehetőleg mindent észszel, keveset erővel. Az orosz kormányt nemcsak a meghódítottak, hanem még saját nemzete is gyűlöli és rettegi. Az angolt ha a meghódítottak nem is szeretik, de nem is gyűlölik, mert a néppel emberségesen bánik.

Hogy az angolnak nem lenne kellemetes, ha az orosz Aziában tőszomszédja lenne: az kétséget sem szenved, mert az orosz kormány tele van minden aljassággal; ő bujgató, lázít, hazud és csal s ez által a haladást, melyet nem szívelhet, gátolja, de ha szerit teheti, még körmöl is. Egy ilyen szomszéd bizonyosan nem kívánatos. Hanem Indiának is vannak nem csekély védvonalai; az egyik a Hindu kú (indiai hegyek), a hajdani Paropamisusz) az Indus folyó, mely ha nem nagyobb, de van akkora, mint a Duna. Az angol nemzet vitézsége s ehez tegyük még 35 reanur hőiséget s úgy hiszem, hogy ha valaha az orosz s angol között kenyérfőrtésre menne a dolog Aziában, az orosznak 1877-iki vesztesége háromszorozva, ha nem több szőrvőze lenne.

Ezen statisztikai adatokat saját legújabb hiteles adatokból merített tanulmányaimmal, azért voltam olyan bátor a tisztelt olvasó közönség elé terjeszteni, hogy ha netalán valaki még a hírlapokban beludisztani támadást olvasna Kelet-Indiára, egy jóízűt nevesen, vagy ha szokás szerint az orosz lapok fenyegetőznének, hogy tudja az olvasó, hogy szükség esetére a bengáliai tigris az orosz medvétől nem fog megijedni.

Lukáts Károly.

CSARNOK.

Vázlatok az ókori görög nők történelméből.

(Folytatás és vége.)

Az írónők.

A hellen nőeknek egy második osztályába tartoztak az írónők, kik magas szellemi műveltséggel bírván, hazájuk jóléte előmozdítására nem csekély befolyással voltak. Ezek egész Görögországban nagy hirre tettek szert s némelyeket a felszíget legünnepelebb költői sorában találunk. A lesbosi Sappho és Erinna a költészet virágzó korában hazájukat a dal és zene rózsás kertjévé alakították. A tanagrai Korinna vetélytársnője Pindárnak, egyike volt a lyrai költészet legszorgalmasabb művelőinek, ki hazájának csak büszkesége és dicsősége lehetett.

Pindár s Korinna viszonya a tanuló s ver-

senytársaké volt A szép s költői lélkü hölgy nem s mindenestre finomabb izlése nem maradt hatástalan a lángeszűbb költő férfias tehetségére; inkább izlése nemesbült általa, mint zenei tudománya nyert tőle öregbülést. Mondják, hogy midőn Pindár első kísérleteiben teremtő könnyűségében elbizakodva, magát bevégzett művésznék s a lant korlátlan urának kezdete volna tartani, Korinna így szólja neki: „A lényeket nem bírod meg; mely eszmék s alkotások nélkül nem tied a muzsa; mert ezek a költészet valódi művei, míg a kifejezések, az irány fordulatai, képek, hasonlatok, zengzet és rythmus, mind csak kőkő járulékok a lényeg mellett — s e bölcs tanácssal tanulmányra utasítá a könnyűségről sekélyességre csábított fiatal művészt. Híhető ez adatokból is, hogy Korinna élet — vagy legalább fejlődési korában valamivel megelőzte Pindárt. De egyszersmind versenyársak is valának. A pontos és hű adat gyűjtő utazó Pausanias említi Tanagra leírásánál Korinna sírját s életéből Pindárral vívott költői versenyeit is felhozza. „Korinna sírja, ki Tanagra egyedüli hymnuszt költője volt a város legnyitabb helyén áll. Arcképe is látható a gymnasiumban, szalagokkal koszoruzott fejfel, azon diadala emlékeül, melyet egy thebei hangversenyben Pindár fölött nyert volt. Ugy gondolom a költeményében használt nyelvjárást szerzte meg neki a diadalt, mert nem a dóri nyelvjárást használta, mint Pindár; azonkívül kora legszebb hölgye is volt, legalább arcképe ezt sejteti.

A görög historikusok egyik legünnepelebb hőse Strabo, a lesbosi Sapphot „csodá”-nak nevezi Plato, „a tizedik s utolsó muzsának.” Ezt más nő a poésiben még csak távolról sem közelíti meg. Azt ártatlan szerelmet, a szív alanyias érzelmait senki szebben, elragadóbban nem tudta énekelni mint ő. Költeményeinek nagyobb része elvesztett, csak egyes töredékeit tartá fenn a halicarnassusi Dionysius. Életéről nagyon keveset tudhatni s egész alakjához bizonyos bűbáj szövődik. Története egy mythoszi legenda. Forró szerelem s ebből következő világ fájdalom ömlék el verstőredékein, melyek Sappho lángeszéről tanuskodnak. Erinna nem éri el Sapphot és nem is vet reá homályt.

Görögország írónői és Sappho is a férfiakkal szabadabban járhattak és társaloghattak mint más nők. Ők az volt, mivel, vagy elhagyták ők a polgárnők szokásait és életmódját a férfiasnak látszó művészettel, vagy a mi tán valószínűbb az volt, hogy Lesbos és más jóniai görög szabad állam, a nőket nem zárta el annyira a férfiakkal való társalgástól, mint a Solon törvényei Athenben.

Az írónők korántsem tartoztak a Hátterekhez. A hellen írők őket a szabad nép tiszteltére és követésére méltó tanítóinak nevezték és tartották s ezen hit szerint az isteneknek szentelt kedvencek voltak. Miveltek a szent muzsikát és ehez legjogosabban igényt ők tartottak.

Műveik által a nemesebb izlést és finomságot nagyban elősegítették és a férfiak tette, versenyre hívták fel. Ezáltal cáfoltatott meg aztán azon nézet, mely szerint azt hitték sokan, hogy valódi műveltség és ismeret a nőnem közt, csak a Háttereknél létezik s csak ezeknek van joguk a férfiakkal társalogni.

A görög műveltség és izlés nem maradt eredeti hazájában, elhatott közel és távol mindenféle A szomszéd Macedonia ebből legtöbbit szitt be. Archelaus király saját udvarában tartotta Euripidit a dráma író, Zeuxist a festő, Kóltészet, építészét görög stílyben, a hadsereg görög mintára szervezetet. Azonban a görög szellem játékonyságát a nép nem sokat élvezte, az csak a nagyoknak maradt külmáza. In- en a makedon nőket méltán sorozhatni a görögökhöz. Elhagyva másokat csak a fejedelmnökről jegyzünk meg annyit, hogy ezek korántsem voltak elzárva a férfiak társalgásától. Műveltségre nézve pedig gyakran felülmúlták Ezek a görög despotismus kezdetétől fogva a görög ázsiai birodalomnak a rómaiaktól való szétrombolását, fölőtte nagy szerepet játszottak s nem ritkán kitüntették magukat. Az uralomvágy, de gyakran a szükség alkalmat adott nekik uralkodni férjeik oldala mellett s nem egyszer szálltak szembe egyik, vagy másik országnagygyal s nem egyszer vetemedtek aljas és istentelen tettekre. Férjeik, fivéreik, gyermekeikkel saját kényök szerint bántak s a legtöbbször ők mutatták meg az irányt, mely felé ezeket nevelni kellett. A gyenge uralkodó, II. Amyntas neje mostoha fiát, ki már ekkor atyja trónját elfoglalta volt, kegyetlenül végeztette ki (360). Csak egy példát említnék még meg: Olympiast, Sándor anyját és ez az egy, bár nem jogosan, világot vet a makedon fejedelmök hatalma és tetteire.

Olympias Filepnek a makedon királynak első neje és Nagy Sándor anyja. Leánya volt Neoptolemus epirusi fejedelmének. Szép tehetségű, mivelte, de uralomvágyó, boszorkivánó és ravasz jellemű nő volt. A két fejedelm némi csekélység felett öngyilkosot, miért Olympiasnak el kellett válni Neoptól. Olympias e feletti szűgyenyében boszút esküdött az összes királyi család ellen. Nem valószínűtlen azért, hogy nem csak tudója, de jelleméből kifolyólag cikontárs is volt Filep meggyilkolásában. Anyai bizonyos, hogy Filep második nejét ő készítette öngyilkosságra, mely után egész családját a legnagyobb gyűlölettel üldözte. Fia Sándor gyermeki tiszteletet tanusított irányában, de sohasem engedte a kormányzásban részt venni. Sándor halála után a trón-harc folytában minden-

kép igyekezett hatalomra vergődni, de sikertelen maradt minden. Antipater halála után (Kr.-e. 319) az utána következő Polisparchon Epirusból, hová időközben menekült, visszahívta s hogy ennek ígérete szerint trónra juthasson, megölette Sándor fivérét a szelíd érzelmű és csendes Arrhidäus Filepet, kit a trón legjogosabban illetett volna. De meglakolt kegyetlenségéért, mert Kassander, Polisparchon elensége fogságára vetette és a megölt rokonait felhívta őt keményen bevádolni. Távollétében halálra ítéltetett, melyről értesítetvén, hasztalan volt minden igyekezete, ezért elkerülni. Hogy megakadályozzák megmentését, orgyilkosokat fogadtak, kik aztán 317-ben meggyilkolták (Kr. e.)

Különös viszonyok.

Még csak keveset jegyzünk meg, némely szokásokról, melyek a hellen nőknél divatoztak.

A reggelt a nők rendszeren öltözökóddal töltötték. A fürdés és kenődés sohasem maradt el, melyhez később járult a kenődés is. Nagyon sokat tartottak a test tisztaságára s különösen annak egyes részeire. Így például a fogakra. Sok időt fordítottak a fejdíszítésre (vajjon volt-e chignon? — nem tudom). Hajaikat nem ritkán befestették s jó illatú olajjal, párfümmel megszagosítottán, izzó vassal tekercekbé felsűtötték. Ruhájuk anyaga az éghajlathoz volt mérve, könnyű és vékony egy, hogy a testalkat látható volt.

Az ifjak, ha más alkalom nem volt, szerelmüket akként nyilatkoztatták ki, hogy ki iránt szerelmre gyultak, annak nevét házuk falára, vagy a sétányon a fák kérgére felírták. Továbbá felékesítették kedvesök házának ajtaját virágokkal és koszorúkkal. Azután a fiatal ember elszállt választottjának megkoszoruzott ajtaja előtt s ha a virágkoszorút, melyet ez alkalomra készített fejéről levette: annak jele az volt, hogy ő a leányt rég szereti. Ha a szűz viszonyszerelmével boldogítja koszorús imáddóját, ő is kötött egy másik koszorút, mellyel a fiatal embert reményekre jogosítja. Azonban szerepet játszott a babona is. Szerelem, vagy bájtalhoz, búveszközökhöz fordultak nem ritkán, hogy a szerelmet felköltse.

Az eljegyzés egyszerű volt. A menyasszony atyja ezen szavakkal mutatta be leányát vőlegénynek: „Ezen kedves leányomat nekem adom, hogy tégédet törvényes gyermekek atyjává tegyellek.” Igen, mert minden atya a házasság célját gyermekek szaporításául tekintte. Egy csók pecsételte meg az eljegyzést. A menyegző előtt az eljegyzettek hajukból egy fűrtöt leváltak és az isteneknek áldozatul adták. Minden házasságnál divatozott az állati áldozat is. Menyasszony és vőlegény ezen ünnepélyes szertartásra gazdagon felöltöztek, koszoruk és virágokkal vették körül magukat, valamint a menyasszony egész házat is. A vőlegény házához való indulás előtt néhány darab Sezamfű lenyent ettek. Ez termékenysége miatt híres növény.

A vőlegény háza hasonlóképp virágokkal volt öktive. Este a menyegző előtt az új házaspár a férfi házához ment. A jövevényeket szolgák fogadták fákllyakkal kísérve néhány énekes és táncos nőtől. Mihelyt a menyasszony lelépett a szekérről, ennek tengelyét elégették, jelül annak, hogy ez által az ifjú nő a hazamennétől el van zárva. Erre következett a vendégség és a menyegzői ünnepély, zene és tánc. Végül az istenek segítségül hívtak és bezárattott az ünnepély.

E szokások Spárta kivételével mindenütt divatoztak, itt azonban sokkal egyszerűbbek voltak.

Hogy minden oldalú műveltséget mily nagy s fokán állottak a hellen nők, kitetszik az, azon egykori írők és görög költők műveiből, melyeket az enyészett számunkra megőrzött. És értől, ha Homér, Euripides, vagy Sophokles műveinek hiszünk, teljesen meggyőződhetünk. Igaz, hogy a költészet feliperjezi az egyséket, mint ma is, de a kevésbé híhetőt elhagyva mégis ráismerhetni a valódi nőre.

Sokan tévednek abban, kik az ó-görög társas étellel foglalkoznak, hogy összekeverik a régiek durva erkölcsait a későbbi idők romlottságával, a legrosszabb emberek tetteit, a jobb emberek jobb időbeli képzettségével. Nem ritkán összetévesztik a görög nőket a rómaiakkal. Igaz ugyan, hogy Róma figyelemmel kísérte Göröghon szellemi, társadalmi mozgalmait, de a viszonyok mások levén a társas élet egyes mozzanataiban is egészen más jellegű eseményekkel találkozunk. Ezeknek méltatását majd egy második közleményemre tartom fenn.

Dr. Szász István.

LEGUJABB.

London, apr. 24. A Times' jelenti Konstantinápolyból folyó hó 23-ról: A rumeliai mozlimiek lázadása ijesztő nagy és 30,000 oroszot foglalkoztat. A felkelés 10 ezer angol négy-szög mértőldre terjed, Tatar-Bazardjiktól és Philippopolistól Gumrudig és Sina-Csirmenig. A felkelés az orosz-bolgár kormányzat türhetlen nyomása idézte elő, kiterjedését a bolgár kihágások siettettké, Demotikánál apr. 18 án véres ütközet volt, mely eldöntetlen maradt; az oroszok 500 embert és nyolc tisztet vesz-tettek.

Bukarest, apr. 24. A mohamedán felkelés Bolgárországnak a legjobban van szervezve, eddig 40,000 felkelő van felfegyverezve. Miklós nagyherceg ennél fogva erősítést kért. A román fejedelem Turnu-Severinbe költözik át, s minden összeköttetést megszakít Oroszországgal.

Konstantinápoly, ápr. 24. A muzulmánok és pomakok (izlamra áttért bolgárok) fölkelése a Rodophegység délkeleti részén terjed, számuk 15 000 főre becsülik, fegyverrel jól el vannak látva, s három ágyújuk van. Az oroszokkal összeütközéseikben mindkét fél részéről több száz halott és sebesült maradt a csatatéren. Az oroszok a fölkelés elnyomására ujalag erősítéseket küldtek.

A román kormány az állami pénztárt és kincseket, valamint a levéltárakat Krajovába szállítja. Károly fejedelem is oda megy; a cár megírta neki, hogy vagy véd-dacsövetséget kell hogy kössön Románia Oroszországgal, vagy lefegyverzi s átveszi országa kormányzását.

London, apr. 24. „Reutrs Office“ jelenti Konstantinápolyból: A nagyherceg tudósította a görög patriarchát, miszerint legközelebbi vasárnapon a katonatiszteteket és katonákat Konstantinápolyba küldendi isteni tiszteletre; több templomot kívánt a katonák elhelyezésére. — A Rhodope hegység a rumélia fölkelők fő menekvés helye.

Bukarest, apr. 24. Sándor cár Károly Románia fejedelméhez a következő ultimátumot küldte: „Románia vagy kössön véd- és dac-sövetséget Muszkaországgal vagy Muszkaországgal kénytelen lesz a román hadsereget lefegyverezni és az ország kormányzatát kezébe venni. Ennek következtében a miniszterium titkos ülést tartott. A kabinet a fejedelmet megkínálta leköszönésével, hogy neki szabad kezét engedjen azon politikát követni, melynek legtöbb kilitása van a külföldi kabinetek általi támogatásra. A fejedelem a lemondási kérelemre azon megjegyzéssel válaszolt, — miszerint ő mint alkotmányos fejedelem nem üzhet személyes politikát. Bratianu többséggel bír a senatusban és a kamarában, így tehát sem Ghikát, sem Vernescut, sem Epureanun nem bízhatja meg egy új kabinet alakításával. Maradjon hát Bratianu és kövesse azon politikát, melyet a kamara támogat. Még mielőtt a kamarákban a szünnapok beállnak; Bratianu valószínűleg egy bizalmi szavazat alakjában a fejedelem részére a dicatori hatalmat fogja kívánni.

Szentpétervár, apr. 24. A hivatalos lap rendeletet közöl, mely emlékezteti a közönséget az utcákon s téreken való csoportosulás tilalmára. A „St. Petersburg“ írja: az angol hivatalos lapok nyilatkozatai azt mutatják, hogy az angol kormány magatartása nem békés. Moszkvában tegnap nyilvános gyűlés tartott, melyen határozatba ment, hogy minden kormányzáság szereljen fel egy kalózhajót s egy orosz kalóz hajóraj szervezessék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A szobeni májusi vásár a kérdőz állatok és ezek nyers terményei feltétlen kizárásával megengedett.

— Az ev. ref. egyház javára husvét másod napján rendezett és sorsjátékkal összekötött tánc vigálon jövedelme: Összes bevétel belépti és sors jegyekből 214 frt, kiadás 72 frt 2 kr. Marad tiszta jövedelm a egyház számára 141 frt 98 kr. Ezen kimutatott bevételhez felülfizetés és ajándékkal járultak a következők:

Özv. Málnási Antalné 10 frtot, Nagy Károly zalánj 5 frt, Kálnoki Ince János és neje, Kelemen Lajos, Kessler Adámné, Kupferstich József, Szabó István 2—2 frt, Zajzon Antal, Bartos Domokosné, id. Sándor István, Kése Gergely, Dragomir János, Nagy József vendéglős, Szabó János timár, Szász Lukács, Adler Henriké, Fülöp Géza, Gvidó János, Nagy Károly ügyv., Demeter Ferenc, Király István, Bartos Domokos 1—1 frt, Elekes Béla 80 kr, Beke Sámuelné 50 krt. A jegyekből megmaradt 20 krt. Bogdán Istvánné asszonyág adta át.

A következő kisorsolt számok után a nyerevények még nem vétettek át:

- 518, 571, 491, 386, 575, 648, 44, 435, 578, 390,
- 337, 350, 181, 531, 647, 389, 311, 609, 150, 396, 424,
- 330, 309, 354, 398, 118, 186, 740, 352, 450, 542, 738,
- 527, 383, 635, 394, 119, 104, 564, 583, 625, 378, 392,
- 443, 533, 753, 289, 140, 405, 572, 563, 349, 4, 765,
- 407, 61, 451, 288, 308, 549, 185, 40, 685, 313, 334,
- 388, 312, 109, 417, 195, 331, 750, 486, 387, 549, 427,
- 661, 426, 737, 734, 266, 499, 14, 21, 369, 305, 459,
- 59, 719, 588, 744, 271, 397, 708, 347, 597, 438, 760,
- 323, 472, 297, 530, 442.

Felhívtnak az illetők, hogy nyerevényeiket t. Bikfalvi Ferep urtól folyó év május 1-ig annál is inkább átvegyék, minthogy ezen idő lejártával az át nem vett tárgyak úgy tekintetnek, mint a megyének ajánlott kegyes adományok.

Fogadják a lelkes adakozók egyházunk javára tett szives adományaiért hálás köszönetünket.

A rendező bizottság.

— **Merénylet Bécsben.** Thurn-Taxis herceg, a király fölövázmestere husvét másodnapján d. u. csaknem orvtámadás áldozatává esett. A herceg Hunyadi gróf főszertármesterrel hazafelé hajtva a prater-viaduct alatt összegyülekezett tömegből két lövés történt a kocsis felé. A lövések egyike a viaduct vasoszlopát találta, a másik a levegőbe ment. A rögtön előrohánandó rendőrség a tettest haladéktalanul elfogta. Neve Wild Bernát, 31 éves. Nehány nap előtt segélyért folyamodott a herceghoz, s kérelmét azzal támogatta, hogy pénzét az „Európa“ biztosító-társulatnál vesztesít el, melynek elnöke Taxis herceg volt. Mivel kérelme megtagadtatott, e miatt forralta boszúját. A hercegnek semmi baja sem esett. A király, a főhercegek és az arisztokrácia tagjai üdvözölték a herceget szerencsés meneküléseért. Wild már régebben készült művész. A múlt héten egy rendőr tartóztatta őt le a Praterben, mert revolver lövésben gyakorolta magát. Akkor azt állította, hogy a forgópisztoly a maga védelmére szerezte be, Minthogy egyéb kifogás alá nem esett, szabadon bocsátották. Most leplezetlenül bevallotta szándékát.

— **Oláh vendégszeretet.** Az Oláhországban internálva volt török foglyok 1000—1000 főnyi csapatokban már napok előtt megkezdtek utjokat hazafelé. A török kormánybiztos előtt, ki e hazavonulást rendezte, kijelenté az oláh kormány, hogy a foglyok eltartásáért egy garas követelést sem támaszt a porta irányában, „mert Oláhország örövend, hogy alkalma volt ismeretes vendégszeretet ellenségei iránt is tanusítani. Az oroszok udvariatsága jó hatással volt az oláhokra, kik most szívők mélyből bánhatják a muszák iránt tanusított nagy barátságot. Legalább úgy törnek a volt barát orra alá borsot, hogy az ellenséggel lovagiaran bínnak.

— **Borzasztó dráma.** Mint Pásztoról értesül a „Gyöngyös“, a múlt hét elején az egyik ottoni orvost egy fiatal asszonyhoz hívták. Az asszony azonban nem engedte magát megvizsgálni, mert „nagyon hideg szellőt érez.“ Sok rábeszélés után a vizsgálat mégis megejtetett, s az orvos megtudta hogy a betegét 7. év előtt egy gyanus macska megharapta. Ebből s egyéb jelenségekből is következtetve, kimondta az orvos, hogy a nőn a veszett düh még az nap kifog-törni, azért köztűzek meg a szerencsétlen idejében, nehogy (később az lehetetlen lévén) hozzátartozóit is veszélybe döntse. Az orvos szomorú jóvendölését az össze hitt többi három orvos is megerősített, a szerencsétlen csakugyan megkötözték, s nem sokára iszonyu erővel, egész iszonyatosságban kitört a veszettség. Dacára, hogy megvult kötözve, fejét forgatva meddig elérte szájával magát, össze vissza haraposta, s tépte a saját husát. Ezen gyógyíthatlan betegségben használni szokott módot itt is alkalmazták, felváltgák ereit, minek folytán elvérzett. Férje ki igen jól élt nevével, a düh legerőteljesebb kitörésekor is összevíszta csókolta, sőt halála után is kis gyermekét odatartották hozzá, s ő egyiket sem bántotta. A szerencsétlen asszonyt Endrész Orszékné hívták.

— **Gyermekházaspár.** Mint Zágrábból írják ott egy 14 éves flu és egy 13 éves lányka, kik különben még mindketten iskolába járnak, „örök szerelmet“ fogadtak egymásnak. S miután azt hitték, hogy nekik lehetetlen egymás kölcsönös és teljes birtoklása nélkül élni, elhatározták, hogy megszöknének és valamely csendes falucska felkésze által összeköttetik magukat, s aztán ha az esküvő megtörtént, szülei lába elé térdelve töredelmesen vallják be tettüket. g frt. 25 kr. készpénzzel zsebében utnak indult a szerelmes pár. Utazásukat a károlyvárosi vasutal kezdék meg. Jaskára érve kiszálltak, megpihentek gyalog mentek. Az ut költségei, az éji szállás s a vacsora csakhamar kimeríté vagyonukat s hozzá kellett látni, hogy oly elkészit találjanak, ki összeadja őket. E célból a legközelebbi falu papját keresték föl, s előadták neki utazásuk célját. A jó öreg ur csudálkozott, mikor meghallotta a házasulandó gyerekek elbeszélését. Eljente azt hitte, hogy tréfát üznek vele, midőn azonban tragikai pathossal lábaihoz vetették magukat és sirva beszéltek el sze relmük történetét, kénytelen volt a helyzetet ko molyan venni, noha elig birta nevetethetőt visz safojtani Látszólag beleegyezett tehát a házas ságba s kijelenté, hogy intézkedni fog a teendőkről, addig is legyenek vendégei. Az eredmény ál tal tulbódogan egyeztek mindenbe a jegyesek. A lelkes minden intézkedést megtett s már a plomba kellett volna az egész seregnek megérnie, midőn az ajtó nyílik s a küszöbön egy férfi és egy nő alakja tűnik föl, kiknek láttára a jegyes-pár halálsápadtá lett. — E két alak nem volt más, mint a gyermek knek a derék pap által elhívott szülei. Mi történt tovább? A jegyes párnak a fel döntött házasság fájdalmain kívül más oka is volt sirni, a lelkes pedig hiába vizsgáltta őket hogy ha 10—15 év múlva ismét hozzá jönnek, szivesen

összeadja őket, addig azonban látogassák még szór galmason az iskolát.

— **Jégeső.** Szombathelyről írják, hogy ott f. hó 22-én nagy zivatar támadt, s reá oly iszonyu jégeső következett, hogy a vetések, gyümölcsfákban és egyebekben tett kár felszámíthatlan. Szomorú anyagi helyzetünkben, midőn a folytonos meddő évek után egy jobb termés reményével táplálja magát a gyazda közönség — valóban megrendítő a természetnek e mostoha sága.

— **Az egész falu leégett.** Szokolésról (Liptó-megyéből) írják a „N. P. T.“ nak, hogy ott e hó 17-én roppant tűzvész támadt, mely 10 lakház kivételével az egész falut elhamvasztotta. A szegény lakosok most éhezve és hajléktalanul barangolnak. Az összes gabmagraktárak és gazdasági eszközök, sok marha, ruha és egyetlen eldelük, a burgonya, mind a lángok martalékává lettek. A nyomor leírhatatlan. — A lipószentmiklósi szolgabíró felszólítja a nemes emberbarátokat, hogy enyhítsék a szegények nyomorát bármily csekély ajándékkal is.

— **A cár és a zsidó.** A párizsi „Figaro“-ban olvassuk a következő adomát: Oroszországban tudvaleg az a szokás uralkodik, hogy husvét napján az emberek azzal köszöntenek egymásnak: „Christus föltámadott“ mire az a felelet, hogy „Igen föltámadott.“ Husvét első napjának reggelén Miklós cár kilépvé termelből, az ajtó előtt őrt álló katonának odaköszönt: „Christus wokrese!“ Képzhetni a cár meglepetését, midőn az őt az felelt, hogy: „Njet nowóskrese.“ (Nem támadt fel.) „Ki ez az ember?“ kérdé az őrparancsnoktól. „Sire,“ felelé a parancsnok, „ez a katona zsidó.“ Az más zsidótól nem kívánhatom, hogy higgyen a feltámadásban. De a jövőben gondoskodjék arról, hogy husvét napján ne álljon zsidó katona az ajtómnál őrt.

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén április 26.

Magyar aranyjárdék	84.75
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	119.—
„ „ „ „ II. „	108.25
„ keleti vasut II. kibocs. államkötv.	72.—
„ „ „ 1876. évi államkötv.	64.—
„ vasuti kölcsön kötvény	97.75
„ földterhementesítési kötvény	79.—
Temesvári „ „ „	77.75
Erdélyi „ „ „	76.15
Horvátszlavon „ „ „	—
Szülődezsnaváltásági „ „ „	80.50
Osztrák egys.-államadósság papírban	60.70
„ „ „ ezüstben	64.35
„ aranyjárdék	71.90
1860. államsorsjegy	11.—
Osztrák nemzeti bank részvény	78.—
„ hitelintézeti „ „	207.80
Magyar hitelbank	103.75
Ezüst	107.—
Cs. kir. arany	5.80
Napoleon'd'or	9.82 1/2
Német birodalmi márka	60.50
London	122.70

Felolós szerkesztő: Málík József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Ad 1224.

Árverzési hirdetmény.

A sepsi-szentgyörgyi városi tanács által közhírré tétetik, hogy folyó évi május 4-én délelőtt 9 órakor a tanácsnál az ugynevezett „veres csere“ fiatal erdőben eladásra kijegyzett, cserhántásra is alkalmas cserék nyilvános árverezés útján eladtnak.

A kikiáltási ár 2000 forint, levágási és elhordási idő folyó év december végeig terjed.

A feltételek a városi tanácsnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Írásbeli ajánlatok az árverezés megkezdéseig elfogadtnak.

A korábban eladásra határozott, meg eladatlan 750 szál nagy cserefa iránt nemkülönb felvilágosítás adatik a városi tanácsnál.

S.-Szentgyörgy, 1878. ápril 27.

A város tanácsa.

Aszalt szilvát

kisebb, nagyobb mennyiségben Sepsi-Szentgyörgyön bevásárolnak a lehető legjobb árban.

Értekezhetni ez iránt

a „NEMERE“ kiadóhivatalánál.